

การศึกษานี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ วัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการสัมผัสสิ่งแวดล้อมคุณภาพอนามัยในโรงพยาบาล และการใช้บริการทางการแพทย์ของบุคลากร โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2551 โดยเก็บข้อมูลประเภทของสิ่งแวดล้อมคุณภาพอนามัยในโรงพยาบาลในแต่ละหน่วยงานด้วยแบบสำรวจระหว่างการเดินสำรวจความเสี่ยง ส่วนข้อมูลบุคลากรและข้อมูลการให้บริการที่บันทึกตามรหัส ICD-10 ได้จากฐานข้อมูลของโรงพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าในช่วงระหว่าง 1 มกราคม พ.ศ. 2549 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549 บุคลากรมีการให้บริการผู้ป่วยนอก จำนวน 2,957 คน (ร้อยละ 79.6 ของบุคลากรทั้งหมด) มีจำนวนการให้บริการ 20,583 ครั้ง คิดเป็นอัตราการให้บริการผู้ป่วยนอก 6.96 ครั้งต่อบุคลากรที่มาใช้บริการต่อปี หรือ 5.54 ครั้งต่อบุคลากรทั้งหมดต่อปี ในส่วนของการให้บริการผู้ป่วยใน พบว่ามีบุคลากรให้บริการ 257 คน (ร้อยละ 0.07 ของบุคลากรทั้งหมด) มีจำนวนการให้บริการ 313 ครั้ง คิดเป็นอัตราการให้บริการ 1.2 ครั้งต่อบุคลากรที่มาใช้บริการต่อปี หรือ 0.08 ครั้งต่อบุคลากรทั้งหมดต่อปี ในด้านสิ่งแวดล้อมคุณภาพอนามัยในการทำงาน ได้จัดกลุ่มบุคลากรเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง จำนวน 30 หน่วยงาน (9 – 54 คน) รวม 1,842 คน ที่เหลือเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ จำนวน 94 หน่วยงาน (1 – 8 คน) รวม 1,870 คน การวิเคราะห์ความแตกต่างของการให้บริการทางการแพทย์ของบุคลากรกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงและความเสี่ยงต่ำ พบว่ามีหลายกลุ่มโรคใน ICD-10 ที่มีการให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทั้งการให้บริการผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน การศึกษานี้ทำให้ทราบถึงการให้บริการทางการแพทย์ของบุคลากรและปัจจัยสิ่งแวดล้อมคุณภาพอนามัยในการทำงานในภาพรวม อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ไม่สามารถยืนยันได้ว่าความสัมพันธ์ที่พบเป็นเหตุและผลกัน และความสัมพันธ์ที่พบอาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้เก็บข้อมูลในการศึกษานี้ก็ได้ ผลลัพธ์จากการศึกษานี้จึงควรใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาเชิงวิเคราะห์ต่อไป

This cross-sectional analytic study aimed to find correlation between hospital hazard exposure and medical services utilized by the health care workers of Prince of Songkla Hospital, conducted during October 2007 – January 2008. The type of occupational hazards of each department of the hospital were recorded during walk-through survey using a record form, personnel database and ICD-10 were extracted from hospital's database. The results showed that during 1 January to 31 December 2006, 2,957 personnel (79.6 percents) utilized the OPD services for 20,583 times, calculated to 6.96 times per person (who used the services) per year or 5.54 times per person (total personnel) per year while 257 personnel (0.07 percents) utilized the IPD services for 313 times, calculated to 1.2 times per person (who used the services) per year or 0.08 times per person (total personnel) per year. There were 1,842 personnel in 30 departments classified as high risk group (score 9 – 54), while the remaining 1,870 personnel in 94 departments were classified as low risk group (score 1 – 8). Significant difference ($p < 0.05$) between high risk and low risk groups was found in many disease groups that were classified by ICD-10 for both OPD and IPD utilizations. This study gave the overview on the hospital personnel's medical services utilization and their occupational hazards. However, this study cannot confirm cause-effect relationship or deny other possibilities that cause these significant correlations. Result from this study should be used as guidance for conducting further analytic study.